

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НА ПЕРЕТИНІ МОВИ І ПРАВА

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 22 лютого 2018 року)

Київ
2018

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НА ПЕРЕТИНІ МОВИ І ПРАВА

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 22 лютого 2018 року)

Київ
2018

Редакційна колегія:

Єременко О.В., директор Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

Чернявський С.С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Доценко О.Л., заступник директора з наукової роботи Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

Титко А.В., начальник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Калиновський О.В., заступник начальника відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 19 березня 2018 року (протокол № 6)

Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст

П12 На перетині мови і права [Текст] : матеріали П Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 22 лют. 2018 р.) / [редкол. : О. В. Єременко, С. С. Чернявський, О. С. Доценко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 216 с.

УДК 340.113

© Національна академія внутрішніх справ, 2018

ЗМІСТ

НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ
ЧАСТИНА 1

Ананьєв Є. А.

ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
В ЮРИСПРУДЕНЦІ НА ПРИКЛАДІ ТЕРМІНУ
«ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА» 8

Доценко О. Л., Зданевич О. Г.

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕТНОСТІ
УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ
ЯК ЗАПОРУКА КОНСОЛІДАЦІЇ НАЦІЇ 13

Калиновський Б. В.

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ
ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» 16

Кривинський Ю. В.

МОВА ПРАВА ЯК ПЕРШООСНОВА
ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ 20

Кравцова З. С.

ЛІНГВІСТИЧНО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ТЕРМІНІВ,
ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ПОНЯТТЯ «ЗАСАДИ», «ОСНОВИ»,
«ПРИНЦИПИ» (В КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНО-
ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ) 26

Мельник О. В.

ДО ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ
СЛІДЧОГО 31

Мінченко О. В.

ЮРИДИЧНА ЛІНГВІСТИКА ЯК ВИЯВ
ІНТЕРСЕКЦІЇ ПРАВА І КУЛЬТУРИ В МОВООЗНАВСТВІ 35

Павлюк П. В.

ПРОБЛЕМА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОХОЗЯЙСТВА
УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
ДОПОВІДНОСТІ 39

Редакційна колегія:

Єременко О.В., директор Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, професор

Чернявський С.С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Доценко О.Л., заступник директора з наукової роботи Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

Титко А.В., начальник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Калиновський О.В., заступник начальника відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 19 березня 2018 року (протокол № 6)

Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст

П12 На перетині мови і права [Текст] : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 22 лют. 2018 р.) / [редкол. : О.В. Єременко, С.С. Чернявський, О.С. Доценко та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 216 с.

УДК 340.113

© Національна академія внутрішніх справ, 2018

ЗМІСТ

НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

ЧАСТИНА 1

Ананьєв Є. А.

ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
В ЮРИСПРУДЕНЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ТЕРМІНУ
«ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА» 8

Доценко О. Л., Зданевич О. Г.

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТНЕТНОСТІ
УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ
ЯК ЗАПОРУКА КОНСОЛІДАЦІЇ НАЦІЇ 13

Калиновський Б. В.

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ
ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» 16

Кривицький Ю. В.

МОВА ПРАВА ЯК ПЕРШООСНОВА
ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ 20

Кравцова З. С.

ЛІНГВІСТИЧНО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ТЕРМІНІВ,
ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ПОНЯТТЯ «ЗАСАДИ», «ОСНОВИ»,
«ПРИНЦИПИ» (В КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНО-
ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ) 26

Мельник О. В.

ДО ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ
СЛІДЧОГО 31

Мінченко О. В.

ЮРИДИЧНА ЛІНГВІСТИКА ЯК ВИЯВ
ЕКСПАНСІОНІЗМУ В МОВОЗНАВСТВІ 35

Павлюк Н. В.

ПЕРЕКЛАД УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
ЄС ТА УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
ДОВІРИ ДО ВЛАДИ 39

Палійчук Е. О.

ЛІНГВОСТИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕДАГУВАННЯ
ПЕРЕКЛАДІВ АКТИВ ЄС: ДОСВІД УЧАСТІ
У ПРОЕКТІ ASSOCIATION4U 45

Палюх А. Я.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ
СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ 53

Федорова А. О.

ПРО МОВУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКОГО ПРАВА:
РЕЛІКТИ ПРАВОВИХ ФОРМУЛ 55

ЧАСТИНА 2

Алексахіна А. К.

МОВНІ ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ ОБРАЗУ
ЖІНКИ-ПОЛІТИКА В АНГЛОМОВНІЙ ПРЕСІ 62

Бабенко Ю. С.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ:
ОБРАЗ МИНУЛОГО І РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ 65

Балаклієць А. О.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЮРИСТА
ЯК СКЛADOVA ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ 68

Бакалінський С. О.

МОВА ПРАВА В ЖИТТІ КОЖНОГО ГРОМАДЯНИНА 73

Баранівська Н. М.

МОВНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ 76

Брегін Т. В.

ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК СПЕЦІАЛІЗОВАНА
СИСТЕМА ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ
У ГАЛУЗІ ПРАВА 79

Боровик О. М.

МОВНИЙ АСПЕКТ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ
ПРАВООХОРОНЦЯ 85

Борових Д. О.

МОВНЕ ПИТАННЯ У ПРОГРАМІ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ
«БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА» 89

Бондар І. Ю.

СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО В УКРАЇНІ:
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ 93

Гаргун С. С.

ОСНОВНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ МОВНИХ
ПОРУШЕНЬ 97

Гелашвілі І. Г.

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА В АСПЕКТІ ТЕОРІЇ
ПЕРЕКЛАДУ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ 100

Глушкова Г. В.

БІЛІНГВІЗМ ТА ДИГЛОСІЯ ЯК АСПЕКТИ
ДВОМОВНОСТІ В УКРАЇНІ 105

Гондюл О. Д.,

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ
ПРАВОВОЇ ТЕМАТИКИ: СКЛАДНОЩІ
ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ 108

Дояр Є. В.

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ
ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ 114

Дерновий В. В.

ЩОДО ПОНЯТТЯ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ: ОСНОВНІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ 118

Довгань О. О.

ПОКРАЩЕННЯ РОБОТИ ПРОКУРОРА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕФОРМ 120

Задвернюк М. І.

МОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КИЄВА 124

заходів, спеціальна відповідальність спортивних організацій та інших суб'єктів у сфері спорту тощо.

Для спортивних організацій характерна тільки спеціальна правоздатність, обсяг якої визначається установчими документами українських та міжнародних організацій з виду спорту, діяльність в якому здійснюється спортивною організацією; правилами і регламентами проведення змагань; антидопінговими вимогами. Для спеціальної правоздатності спортивної організації характерна наявність обов'язкової мети – досягнення найвищого спортивного результату, реалізація якої можлива лише за умови членства у складі федерації з виду спорту.

При визначенні правової природи правовідносин «спортсмен – спортивна організація» виходимо з необхідності застосування до них норм цивільного, а не трудового права, в зв'язку з протиріччями, що виникають при використанні останніх.

Дослідження такого суб'єкта як спортивна організація не дозволяє абстрагуватися від однієї з найбільш дискусійних проблем в цій області – співвідношення понять «фізична культура» і «спорт». Легальне визначення Закону проводить обидва поняття через термін «діяльність», вказуючи при цьому на кваліфікуючий критерій відмінності – її кінцева мета. Звідси, спорт – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та інших підготовках шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них, а фізична культура – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя.

Відмінності в кінцевій меті діяльності закріплюються законодавцем зазначенням її напрямків. При цьому спорт розділяється за суб'єктним критерієм на: дитячо-юнацький, ветеранський, інвалідів, професійний, олімпійський та ін., а фізична культура передбачає три напрями: фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація. Використання масового спорту як одного з

напрямів фізичної культури призводить до збігування досліджуваних понять і дає ще більше підґрунтя для дискусій.

Важливим на наше переконання є продовження наукових розробок з порушеної проблематики, вивчення статусу спортсменів і спортивних організацій, їх організаційних форм діяльності.

*Федорова А. О., викладач кафедри
англійської філології та перекладу
Інституту філології Київського
університету імені Бориса Грінченка*

ПРО МОВУ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКОГО ПРАВА: РЕЛІКТИ ПРАВОВИХ ФОРМУЛ

Загальні зауваження. Говорячи про мову як про систему знаків і способів їхньої комбінації, здебільшого висувають на перший план дослідження формальний та семантичний аспекти мовного організму, що загалом закономірно. Однак це лише частина досить широкого спектру наукових проблем, які не обмежуються тезою «досліджувати мову заради мовознавчих висновків». Відбита в мові історія соціальних інститутів і їхніх реалій – практично невичерпний ресурс історико-культурологічної інформації, вивчення якої показує складний шлях еволюції людського суспільства загалом і його правової культури зокрема, що свого часу влучно було схарактеризовано В. І. Абаєвим у його визначенні мови, як «мова народу – це його історичний досвід, узагальнений та зафіксований у словах-поняттях і граматичних категоріях. Кожне слово-поняття, якщо вдасться розкрити його історичний зміст, являє надзвичайно цінний документ, який за своєю давністю контурує з найдавнішими пам'ятками матеріальної культури» [1, с. 9]. Запропоновані нижче спостереження мають на меті проілюструвати цю тезу кількома прикладами із галузі давнього германського права, зокрема, йдеться про кілька правових мікротекстів (усталених словосполучень-формул – носіїв правового змісту).

1: Перш ніж перейти до розгляду матеріалу, скажемо кілька слів щодо історії проблематики дослідження. На думку

О. І. Фалілеєва, «вивчення ранніх правових текстів має ретроспективний історичний характер і нерідко призводить до реконструкції індоєвропейських правових старожитностей на вербальному рівні» [13, с. 57]. Близьку позицію обстоюють В'яч. Вс. Іванов і В. М. Топоров, чиї дослідження [4; 5; 6] зорієнтовані на відновлення поетичних і правових прототекстів, пор. із літератури останнього часу [12, с. 134–143; 2]. Власне, одним із перших до виділення формул-словосполучень, наскільки нам відомо, підійшов Л. Г. Герценберг, який реконструював їхній морфологічний бік, установив синтаксичну позицію їхніх складників стосовно одне одного для індоіранської доби [3, с. 77–127]. Подальші студії у цьому напрямку здебільшого пов'язані з ім'ям В. М. Топорова, який зосередив увагу переважно на давньогрецькому, давньоіндійському поетичному лексиконі (гімни) [12, с. 134–143] й слов'янській теонімії [11, с. 50–69]. Окрема розвідка, присвячена виділенню ритуальної формули, пов'язаної з пророкуванням долі новонародженого, належить Н. А. Михайлову [9: визначення як «архетипічної ритуальної формули»].

2. Наукове значення описаних далі мікротекстів не вичерпується лише самим фактом їхнього виділення, адже вони важливі як джерела термінологічної правової семантики, яка з часом виникала у відповідних слів саме у складі такого роду правових формул. Пізніше лексика, яка у рамках цих формул набувала правової семантики, відокремлювалася від них у своєму вжитку, і далі функціонувала вже як самостійний правовий термін. Звідси логічний висновок про вторинність правового терміна щодо правового мікротекста-формули, тобто термін як спеціалізоване позначення певної реалії юридичного побуту є інноваційним явищем, являючи результат компактифікації (згортання) змісту цілого усталеного словосполучення. Отже, маємо дві категорії лексичних і фразеологічних одиниць: *архаїчна* – правовий мікротекст, *інноваційна* – правовий термін.

Опис матеріалу. У процедурі опису правових мікротекстів використовується система умовних позначень, а саме: *А* – правовий атрибут, *О* – об'єкт права, *Р* – правова дія (предикат), *С* – мета здійснення права (*помста*, *слово* як

‘рішення’), *С* – переживання правового стану (*помста*), *у* – атрибут суб'єкта права, *х* – атрибутивний елемент неправового змісту.

1. Д.-англ. *dōm dēman* ‘суд судити’, с.-н.-н. *een oordeel oordeelen*, нім. *ein Urteil erteilen*. Стосовно герм. прикладів виникає підозра про калькування відповідної дат. формули (дат. *iudicium iudicare*), що загалом можливо з огляду на значний вплив латинської мови на мову давнього німецького судочинства [5, с. 230–232]. Тобто елементарна формула «*Р + О*».

2. Ще один мікротекст становить діахронічне відтворення у різних мовах схеми «брати/взяти помсту». Маємо «*Р₁ + О* (об'єкт права)» із дієсловом *bratulezati* (*Р*) і назвою помсти (*О*). Приклад реалізації цієї формули знаходимо і в германських мовах, де маємо: англ. *to take revenge (up)on smb.* ‘мститися комусь’, ‘відплачувати’, де *take* ‘брати’; нім. *Rache nehmen* ‘помститися комусь’, де *nehmen* ‘брати, взяти’, *blutige Rache nehmen* ‘примусити поплатитися кров'ю’ = (букв.) ‘взяти кровну помсту’; дат. *tage hævn over ngn* ‘мститися комусь’, де *tage* ‘брати, взяти’, а *hævn* ‘помста’ [16, с. 285, 687]; норв. *få ta hevn over noen* ‘помститися комусь’, де *ta* ‘брати, взяти’ [14, 1: 351; БНРС, 2: 299]; ісл. рефл. *at hefna á e-m* ‘мститися комусь’, букв. ‘зтягнути» з когось помсту’, *hefni-lei* ‘почати відомщення’, ‘мститися комусь’ [19, с. 246]. Ця сама ідеологічна семантика представлена в ідиші, де *nemen* ‘брати’ вживається у складі *nekome nemen* ‘мститися’, букв. ‘брати помсту’ [10].

3. Нарешті, остання формула являє регулярно відтворюване в різних мовах індоєвропейської сім'ї поєднання прикметника зі значенням ‘кровний’ з іменником ‘помста’, пор.: дат. *blodhævn* ‘кровна помста’ [17: 43], норв. *blodig hevn* ‘т. с.’, нім. *blutige Vergeltung*, гол. *bløedwraak* ‘т. с.’ [15, с. 120]. Віднесення цього мікротексту до найдавніших зумовлене збереженням самого архаїчного інституту кровної помсти у багатьох і.-є. народів, так само, як і збереження ними відповідного її позначення. Формула «*А + S*», де *А* – прикметник, похідний від *кров*, а *S* – *помста*.

4. В усній правовій культурі германських мов (усні тексти дописемного періоду, перенесені традицією в добу писемних пам'яток) існує клас пізніших формул, які виникли під час

ареальних контактів германських мов із деякими іншими мовами індоевропейської сім'ї (про це свідчать близькі аналогії в цих мовах, про що йтиметься у нашій спеціальній розвідці).

4.1. Гот. *handus* 'рука' [21, с. 176–177], яке ще мало значення 'влада', англ. *hand* 'рука (кисть)' і похідні значення – 'контроль', 'влада'. «Правові» семантики тут закономірно постали з *'тверда рука', про що свідчить як суч. англ. *to rule sb. with an iron hand/fist* 'правити твердою рукою/залізним кулаком' (= владою) [23: 1439]. Тобто «P + (x) O».

4.2. Англ. *sb's word is law*, укр. *моє слово – закон*. Подібні вирази описуються формулою «(y) S + P» або «S (y) + P», S – суб'єкт дії (слово), (y) – атрибут суб'єкта (присвійний займенник), P – складний предикат, що складається з екзистенційного дієслова-зв'язки *бути* + іменник *закон*.

4.3. Норв. *holde dom* 'судити будь кого' (*dom* 'вирок, рішення суду') [18, с. 147; 14, с. 180], нім. *Gericht halten* 'творити суд (розправу)', англ. *the court held that she was entitled to receive compensation* 'суд постановив, що вона мала право отримати компенсацію' (*hold* 'стверджувати, установлювати, вирішувати (про суд)'), де відповідні дієслова демонструють значення 'тримати' як 'дотримуватися', 'творити'. Маємо справу з простою формулою «P₂ + O (правовий процес)», де P – дієслово *створювати, давати, виконувати, чинити, установлювати*, а O – іменник *суд*.

Герм. дієслова норв. *holde* [14, с. 359], англ. *hold*, нім. *halten* розвинули свою семантику 'тримати' і далі (у відповідних правових контекстах) – 'вирішувати', 'стверджувати', 'встановлювати', 'творити' лише вторинно – у період самостійного розвитку окремих герм. мов. У п.-герм. же діалектах **haldan-* означало 'випасати худобу' (звідси – 'тримати, утримувати') [7 (1, с. 242)], тому розвиток правової семантики у його рефлексів – порівняно пізніше явище (тут доречно згадати й тезу Е. А. Макаєва про формування германської правової термінології здебільшого не у прагерманську добу, а в добу існування самостійних германських ідіомів [8, с. 5]), значною мірою зумовлене слов'янським впливом.

4.4. Англ. *find truth* 'дізнаватися, встановлювати правду' [22, с. 829], нім. *die Wahrheit finden* 'т. с.'. Отже, елементарна формула має вигляд «P₃ + O (об'єкт права)», де P – дієслово *шукати/знаходити*, а O – іменник *істина, правда*.

4.5. Нім. *Wahrheit feststellen* 'встановлювати істину' (в основі – питома германська лексика, що сягає і.-е. **ǵēr-* 'довіра', 'вірність, надійність', 'згода, схвалення' і **stihā-* 'стояти' [20, с. 880, 968; 7, с. I, 511]).

Отже, навіть попереднє спостереження за усталеними словосполученнями у германських мовах дають підстави для висновків про існування у давньогерманському правовому тексті усталених формул, які становили основу мови давнього германського права. Подальші дослідження цієї проблематики можуть суттєво збільшити кількість цих формул так само, як і збагатити саму проблематику їхнього вивчення.

Список використаних джерел

1. Абаев В. И. Осетинский язык и фольклор / В. И. Абаев; [отв. ред. акад. И. И. Мещанинов]. – М.; Л.: Изд-во Академии наук СССР, 1949. – 601 с.
2. Васильков Я. В. Индоевропейская поэтическая формула **ǵih₂go-reǵu-* + **ra_h2* в текстах индийской традиции / Я. В. Васильков // Индоевропейское языкознание и классическая филология – XIII (чтения памяти И. М. Тронского). Материалы Междунар. конф., 22–24 июня 2009 г. / [отв. ред. Н. А. Бондарко, Н. Н. Казанский]; Институт лингвистических исследований РАН. – С.-Петербург: Наука, 2009. – С. 101–112.
3. Герценберг Л. Г. Морфологическая структура слова в древних индоиранских языках [Текст] / Л. Г. Герценберг; Институт языкознания АН СССР. – Л.: Наука. Ленингр. отд-ние, 1972. – 275 с.
4. Иванов Вяч. Вс. Происхождение семантического поля славянских слов, обозначающих дар, обмен / Вяч. Вс. Иванов // Славянское и балканское языкознание. Проблемы интерференции и языковых контактов / [отв. ред. Г. П. Клепикова]; Институт славяноведения и балканистики АН СССР. – М.: Наука, 1975. – С. 50–78.
5. Иванов Вяч. Вс. О языке древнего славянского права (к анализу нескольких ключевых терминов) / Вяч. Вс. Иванов, В. Н. Топоров // Славянское языкознание: VIII Междунар. съезд

славистов (Загреб–Любляна, сент. 1978 г.). – М.: Наука, 1978. – С. 221–240.

6. Иванов Вяч. Вс. Древнее славянское право: архаичные мифопоэтические основы и источники в свете языка / Вяч. Вс. Иванов, В. Н. Топоров // Формирование раннефеодальных славянских народностей / [отв. ред. В. Д. Королюк]. – М.: Наука, 1981. – С. 10–31.

7. Левицкий В. В. Этимологический словарь германских языков / В. В. Левицкий. – Винница: Нова Книга, 2010. – Т. I. – 616 с.

8. Макаев Э. А. Структура и стратиграфия общегерманской лексики / Э. А. Макаев // Вопросы языкознания. – 1965. – №5. – С. 3–12.

9. Михайлов Н. А. К одной балто-южнославянской фольклорно-ритуальной формуле: лит. *laimė lėmė*, лтш. *laima polemj*, слвн. *sojenice sodijo* / Н. А. Михайлов // Славянский и балканский фольклор. Народная демонология. – М.: Индрик, 2000. – С. 193–197.

10. Тышкевич Н., Лучина Е. Глагольные аналитические конструкции семитского происхождения среди других перифрастических глаголов в идише / Н. Тышкевич, Е. Лучина // *Judaica Petropolitana*. – 2015. – №4. – С. 215–229; Эл. ресурс [Режим доступа – http://www.academia.edu/12229525/_draft].

11. Топоров В. Н. Из наблюдений над этимологией слов мифологического характера / В. Н. Топоров // *Этимология*. 1967. – М.: Наука, 1969. – С. 11–21.

12. Топоров В. Н. Пиндар и Ригведа: Гимны Пиндара и ведийские гимны как основа реконструкции индоевропейской гимновой традиции / В. Н. Топоров. – М.: РГГУ, 2012. – 216 с.

13. Фалилеев А. И. Язык средневекового валлийского права как источник для общекельтской и индоевропейской реконструкции / А. И. Фалилеев // *Вопросы языкознания*. – 2001. – №6. – С. 57–67.

14. БНРС: Большой норвежско-русский словарь: В 2 т. Свыше 200 000 слов и сочетаний / В. Д. Аракин. – М.: Живой язык, 2000. – Т. I–II.

15. Миронов С. А. Нидерландско-русский словарь / С. А. Миронов, В. О. Белоусов, Л. С. Щечкова и др. / [под рук-вом проф. С. А. Миронова]. – М.: Рус. язык, 1987. – 918 с.

16. БДРС: Большой датско-русский словарь / Н. И. Крымова, А. Я. Эмзина, А. С. Новакович. – М.: Живой язык, 2000. – 896 с.

17. DRO – Dansk-russisk ordbog. – Danmark: Forlaget Bostrup, 2008. – 515 s.

18. Falk H. S., Torp A. *Norwegisch-Dänisches Etymologisches Wörterbuch* / H. S. Falk, A. Torp. – Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung, 1910. – Bd I. – 808 S.

19. IED – An Icelandic-English Dictionary based on the MS. collections of the Late Richard Cleasby / [by Gudbrand Vigfusson, M. A.]. – London, Oxford: at the Clarendon Press, 1874. – 780 p.

20. Kluge F. *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache* / [bearb. von E. Seebold]. – Berlin; New York: Walter de Gruyter, 2002. – 1023 S.

21. Lehman P. Winfred. *A Gothic Etymological Dictionary* / Winfred P. Lehman. – Leiden: B. J. Brill, 1986. – 712 p.

22. OC: Oxford Collocations. Dictionary for students of English. – Oxford: Oxford University Press, 2002. – 897 p.

23. LDCE: Longman Dictionary of Contemporary English. The Living Dictionary / [director: Della Summers] – London: Pearson Education Limited, 2003. – 1950 p.

Наукове видання

НА ПЕРЕТИНІ МОВИ І ПРАВА

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 22 лютого 2018 року)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої
продукції Дк № 4155 від 13.09.2011 р.
Підписано до друку 30.05.2018. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 13,5. Ум. друк. арк. 12,55.
Тираж 100 прим.

Виготовлювач: ФО-П Полішук О.В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2142 від 31.03.2005
07400, м. Бровари, вул. Незалежності, 2, кв. 148
тел. (044) 592-13-49